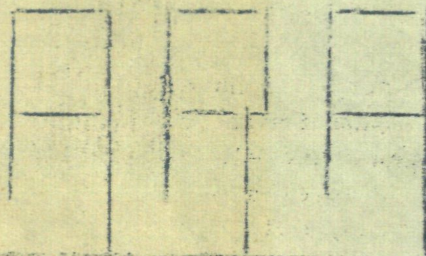
nreg 39

Prensa

1122

00045

butlleti d'informacio

Nº 4 juliol-agost 1964

2111

UN DISCURS I UN ARTICLE

El discurs és el pronunciat al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona per l'Excm. Sr.D. Manuel Fraga Iribarne, ministre d'Informació i Turisme del govern de l'Estat espanyol el dia 22 d'abril. L'article és el publicat a A.B.C.. L'hem llegit reproduït a La Vanguàrdia Espanyola, l'autor, el Sr.D. Rafael Calvo Serer.

Ambdós escriptors tenen de comú una cosa: que no són de llengua materna castellana. Una altra, que l'exalten en contra, o en detriment almenys de llur respectiva llengua materna: galaica la del primer, catalana la del segon. Fraga Iribarne, diu ell, és fill de gallec i de basca; Calvo Serer és valencià, i ambdós espanyols espanyolitzants.

Fraga justifica les mesures discriminatòries i l'intent de genocidi cultural de Catalunya als primers temps -i els que varen seguir- de la victòria franquista. Les circumstàncies ho exigien. Ara, diu, ja no cal. La unitat de la Pàtria espanyola ja està assegurada i es pot permetre el conreu del idioma català. No obstant, si tornés a perillar la susdita unitat, tornaria a ésser lícit l'intent d'ofegar-lo.

Calvo Serer exalta el catalanismo nacional -nacional espanyol, s'entén- donant per vàlid, igual com Fraga, que la unitat de la Pàtria és cosa feta i irreversible.

La idea concessional que informa el parlament de l'un i l'article de l'altre, però, respon a una realitat prou diferent de la situació imaginària que els serveix de base per a les seves afirmacions. La unitat política d'Espanya està en revisió, car el franquisme no sols no l'ha resolta per la via tremendista que li és pròpia, ans l'ha replantejada en termes més pregonament radicals. Mai no es fa de franc una injúria a una comunitat vivent, i al cul del sac es troben les engrunes. Els dos personatges, i el règim amb ells, defineixen una realitat que desitjarien veure imperant.

Amb la unitat política d'Espanya està en revisió l'estructura social, que acompanya indissolublement el plet de la llibertat de les comunitats nacionals que formen la Península. El franquisme ha estat un assaig decepcionant, si altra cosa no, per mitjà del qual tot el que de reaccionari hi ha a tot l'ample de les terres peninsulars, ha tractat de resoldre ambdós problemes. El que en realitat ha fet és ajornar-los, però més aprofundits que mai, i avui comencen a manifestar-se -vagues obreres, manifestacions catalanistes, a Barcelona- en forma cada vegada més urgent.

Escoltem Calvo Serer: "Porqué cuando la tradición ha sufrido fuertes quebrantos, cuando ha sido desgarrada, parece como si nos fallase la base de sustentación y tenemos que "acudir por necesidad de conservación a soportes políticos más o menos provisionales, pe-"ro por el momento, imprescindibles." Com es veu no és massa franquista, es limita a ésser reaccionari. Fraga creu, almenys ho diu, que el franquisme ha arrelat en forma tal que ha d'informar les estructures polítiques i socials peninsulars de l'esdevenidor.

Ambdós són uns enyorats d'un temps que, a desgrat de l'intent franquista per a perpetuar-lo, ha passat definitivament a la història, està llest per a arxivar.

Potser lamentem nosaltres que es mori tot sol de pura inanitat, sense que la combativitat de l'oposició n'acceleri el procés. En realitat no cal. L'anacronisme és tan vistent que el règim està condemnat, no sols per l'oposició vençuda en la guerra civil i en bona part afusellada després, ans encara per als qui havent-lo propiciat es van conven-

cent que d'assaig inútil es va convertint en permanència perillosa a mesura que passa el temps.

Les concessions que els pobres senyors Fraga Iribarne i Calvo Serer fan a favor d'un conreu condicionat, molt condicionat, de la llengua catalana, no aconsegueixen ocultar la tragèdia que els empeny a pronunciar-les o a escriure-les: és la tragèdia d'un Estat fallit. Castella pensa i inspira un Estat anacrònic: antieuropeu, antiprogressista -el progresismo, esta heregía del siglo XX, segons frase d'Ullastres-, centralista, reaccionari en un mot. Potser un Estat que ha malmès moltes oportunitats de solució i a poc a poc ha anat posant les coses com estan. Un Estat que avui "no interessa".

La llengua castellana no ha estat un vehicle de concòrdia, ans de conquista i de dominació. Un instrument polític al servei d'una polítida sense futur. També el català és un instrument polític, no pot ésser altra cosa, al servei d'una política de progrés. Es tota una diferència.

Des d'aquest punt de vista, els sobra raó als ja esmentats senyors: en català resulta impossible formular una política reaccionària; la llengua no s'hi presta. I no s'hi presta en gran part perquè tant més greu ha estat l'intent d'ofegar-la, tant més pregonament ha arrelat en el seu geni l'afany de llibertat, amb tota la càrrega que avui porta el concepte de llibertat. Som lluny del formalisme liberal els catalans; trepitgem el ferm terreny de les llibertats concretes, de les mesures reals i contrastades de la llibertat.

El genocidi que ha estat assajat contra nosaltres, ens ha arrelat més encara el gust per les llibertats concretes que no volem veure atropellades ni per un poble dominant-ne un altre, ni per una classe social subjugant-ne una altra. Un home que "sent" i parla en català "ja" no pot ésser reaccionari.

Ho lamentem pels senyors Fraga Iribarne i Calvo Serer, civilment de cos present.

EL RÈGIM FRANQUISTA ENFRONT DEL MERCAT COMÚ

La resposta dels Sis a la sol.licitud espanyola d'associació al Mercat Comú ha estat negativa. La carta que per indicació dels ministres reunits a Brussel.les ha dirigit Spaak al titular de la cartera de Relacions Exteriors del govern de Madrid, ofereix com alternativa l'obertura de negociacions per a establir un acord comercial entre Espanya i la C.E.E.. Es tractaria, en definitiva, de pal.liar els efectes pertorbadors que l'existència del Mercat Comú pugui exercir sobre l'economia peninsular mitjançant un tractat que exclouria a l'ensems les condicions de país integrat o simplement associat. Jurídicament, doncs, l'Estat espanyol continuaria tenint respecte de la Comunitat la situació d'un tercer, la incorporació del qual ni tan sols es preveu per mitjà de la fórmula associativa de què es beneficien Grècia i Turquia i a la que el règim franquista aspirava.

Que el govern hagi fet mans i mànegues per ocultar els motius de la negativa dels Sis a l'opinió pública, carregant a compte de l'egoisme d'Itàlia les dificultats espanyoles, i àdhuc hagi intentat transformar en un èxit la contraproposta de negociar un acord comercial, no aconsegueix emmascarar que el refús dels ministres dels Sis és degut a la incompatibilitat política entre el Règim espanyol i el Mercat Comú.

Aquesta actitud europea envers el franquisme, adquireix una especial significació si considerem que després d'exercir el poder durant vint-i-cinc anys, el Règim s'havia convençut i havia convençut a una part considerable de l'opinió que totes les muralles aixecades en nom dels principis polítics contra la realitat espanyola caurien com fins ara, una darrera l'altra, enderrocades per l'evidència d'aquesta realitat i per l'acció eficaç de la diplomàcia franquista. El fracàs de Brussel.les dóna novament la certesa de que existeixen obstacles insuperables per règims del tipus franquista, i posa altra vegada sobre la taula la qüestió de la capacitat d'un Estat feixista per a incorporar-se plenament a les estructures polítiço-econòmiques d'Occident. Insistim en que l'exclusió d'Espanya del Mercat Comú per un grup de països occidentals -concretament a iniciativa del Benelux- ha estat feta en nom dels principis i les pràctiques democràtiques que te

nen una vigència (limitada, però indubtable) a la Comunitat Europea, i que s'oposen radicalment al sistema dictatorial de Franco. Remarquem que per primera vegada en molt de temps es replanteja seriosament el problema polític peninsular en virtut de la decisió d'uns Governs molt inclinats al "realisme" i a les raons d'Estat, fins al punt d'avantposar-los amb freqüència a les idees.

Una dada important a tenir en compte és que l'acord de barrar el pas al franquisme ha estat unànim. Es a dir, a l'hora de la veritat, tant els Governs marcadament conservadors (l'alemany i el francès) com els de centre-esquerra (l'italià i el belga) convenen en que l'entrada d'Espanya al Mercat Comú és impossible mentres persisteixi l'actual situació política.

La importància del contratemps de Brussel.les i el que això significa per al futur del país, donarà bons motius de reflexió a aquells que per egoisme o per simple abandonament de les responsabilitats creuen encara possible mantenir unes estructures polítiques que van contra tots els corrents acceptats en el món d'avui. Tolerar un règim feixista vint anys després de l'acabament de la guerra mundial és un simptoma greu per una societat, per tota la societat, entenem-nos, car si uns cometen falta per acció, els altres la cometem per omissió. Amb això no pretenem pas equiparar les culpes de dretes i d'esquerres en el manteniment del sistema.

L'esquerra pateix resignadament --massa resignadament, és cert- un règim que comporta la seva exclusió del joc polític, la dreta n'és el veritable suport. En darrera anàlisi, el franquisme és la dreta.

A tothom que vulgui mesurar a fons les conseqüències de tot ordre que implica el retràs en ingressar al Mercat Comú, se li evidenciaran les gravíssimes responsabilitats contretes per una dreta entossudida en excloure de la vida pública tot el que porti la més mínima càrrega d'esquerrisme.

L'any 1945, en una bona oportunitat pel canvi, la dreta optà pel franquisme i el país quedà al marge dels beneficis del Plà Marshall. Ara l'opció es presenta en termes més apremiants i amb unes perspectives de futur que llavors no ereb tab clares. Comprometre aquest futur junt amb Franco o obrir les portes a la convivència i al diàleg segons les normes europees són les alternatives de la dreta. Si elegeix la primera, l'escissió del país en bàndols irreconciliables serà definitiva i no estranyarà ningú que el sector proscrit cerqui la solució fóra dels horitzons del Mercat Comú.

Es hora encara que els culpables rectifiquin. Fer-ho a destemps significarà amb tota seguretat la desaparició de la dreta com a classe social, desaparició que no lamentaríem gens si la pèrdua de l'opció europea no impliqués un nou sacrifici de les llibertats concretes.

NOTICIES BREUS

A 2152

MANIFESTACIÓ A GUERNICA El diumenge de Pasqua dia 29 de març, milers de bascos es manifestaren silenciosament a Guernica, la capital espiritual del País Basc, que durant la guerra fou arrasada per l'aviació alemanya al servei de Franco, en un dels actes de salvatgisme que preludiaren la guerra mundial. Els bascos no obliden les seves llibertats, i apareixen noves organitzacions, com la E.T.A., que per tots els mitjans lluiten en defensa de l'autodeterminació i l'establiment d'un règim democràtic al País Basc.

2111

CAMPANYA EN DEFENSA DE LA LLENGUA I LA CULTURA CATALANES Els catalans continuen enviant al Vice-President del govern espanyol instàncies reclamant els drets elementals per a la llengua i la cultura catalanes. El ministre de Propaganda Sr. Fraga Iribarne fou encarregat d'"apaciguar" els catalans, en un discurs ple de promeses vagues i que, per ara, no s'han traduït en fets. Per altra banda el Vice-President del govern ha violat obertament les mateixes lleis del Règim, que l'obliguen a acusar rebut a cadascun dels peticionaris, als quals no els ha arribat cap comunicació,

malgrat que ja fa més d'un any que s'envien peticions. No obstant, la campanya continua, perquè els catalans sabem que aquest plebiscit espontani enforteix la consciència nacional catalana, al mateix temps que afebleix la posició d'un govern que fa veure que no rep cap petició, però que ja s'ha vist obligat a fer un retrocés, de moment només doctrinal, amb el discurs de Fraga Iribarne.

L'OPINIÓ EUROPEA DEMANA LA FI DE LES DISCRIMINACIONS CONTRA BASCOS, GALLECS I CATALANS.

En una extensa carta datada el 29 de febrer de 1964 i adreçada al Sr.Castiella, ministre d'Afers Estrangers del govern de l'Estat espanyol, l'Unió Federalista de les Comunitats Ètniques Europees protesta per les discriminacions que el govern espanyol practica contra els gallecs, els bascos i els catalans. La UFCE fa present la incompatibilitat d'aquestes persecucions de minories nacionals amb l'entrada d'Espanya al Mercat Comú i a la integració amb Europa. Pel que fa a Catalunya la carta fa constar diversos detalls de la persecució del Règim contra la llengua i la cultura catalanes, i esmenta el tancament de l'Institut d'Estudis Catalans i de l'Omnium Cultural, i la infracció que el Vice-President del govern espanyol ha comès contra les pròpies lleis espanyoles, en no acusar rebut de cap de les set o vuit mil peticions individuals que li han estat adreçades.

LES VAGUES A ASTÚRIES I AL PAÍS BASC

Amb més o menys intensitat continuen les vagues a Astúries i al País Basc pràcticament des de fa un any sense interrupció. El Govern espanyol que desitjaria trobar un pretext per liquidar les vagues mitjançant l'ús de la força, es troba impotent perquè la maduresa política dels treballadors asturians i bascos fa que les vagues s'organitzin sempre d'una manera molt ràpida i totalment pacífica.

VAGA DE TRANSPORTS A SABADELL

Amb motiu de la Festa del Treball del ler. de maig passat circularen per Sabadell nombrosos fulls invitant la població a celebrar la diada en pur sentit obrerista i rememorant l'aniversari dels primers màrtirs sindicalistes de Xicago. També s'inicià un boicot als transports públics, que fan víctimes del seu mal servei a tots els treballadors de Sabadell. Foren detingudes diverses persones d'idees esquerranes, i un grup de joves de la JOC, relacionats amb el vicari de la parròquia de St.Vicenç de Jonqueres, Mn.Antoni Totosaus, a qui el seu rector Mn. Josep Plandolit, va titllar de subversiu davant la policia. Contrastant amb l'actitud poc noble de Mn. Plandolit, cal destacar les valentes protestes de Mn.Ernest Mateu, de la parròquia de St.Salvador, i del titular de la parròquia de Gràcia, també de Sabadell, que denunciaren públicament les detencions i les pallisses de que foren objecte els detinguts, que seran jutjats pel tribunal d'Ordre Públic de Madrid.

DETENCIONS D'UNIVERSITARIS A BARCELONA

Un nombrós grup d'estudiants i professors de la Universitat de Barcelona fou detingut entre el 6 i el 9 de juny, acusats de pertànyer al PSUC i de fer un butlletí anomenat "Crítica" Esmentem els noms de: Javier Martin Malo, Josep Mª Sanahuja, Xavier Bagué, Enric Moltó, Antoni Montserrat, Andreu Mas, Martí Capdevila, Guillem Sànchez, Jordi Harster, Manuel Barluenga, Roser Pèrez Simó, Xavier Folch, Mª Dolors Folch, Joan Calafell, entre d'altres. També foren detingudes altres persones no universitàries. Actualment la majoria dels agafats es troben en llibertat provisional, i pendents de ser jutjats pel Tribunal d'Ordre Públic de Madrid. Aquestes detencions, com les de Sabadell, ens fan adonar un cop més de la situació anormal en que vivim, perquè les activitats cíviques i polítiques que en qualsevol país normal són considerades com una valuosa contribució a la comunitat, aquí són perseguides com a delictes.

- - -